

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 488 Prot.

Datë 05. 04. 2018

V E N D I M

Nr. 99, Datë 05. 04. 2018

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, bazuar në ligjin nr. 10 221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, mori në shqyrtim ankesën Nr. 27 Regj., datë 19.02.2018, e shtetases E. C.¹ me pretendimin për diskriminim për shkak të “aftësisë së kufizuar”.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

K O N S T A T O I :

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Sipas informacionit të dhënë, ankuesja ndjek studimet në vitin e parë Bachelor me kohë të plotë, në programin e studimit “Mami”, pranë Fakultetit të Shkencave Natyrore dhe Humane, në Universitetin “Fan S. Noli”, Korçë. VKM nr. 269, datë 23.09.2017 “Për përcaktimin e kategorive të individëve që plotësojnë kriteret e pranimi në një program të ciklit të parë të studimeve, në një program të integruar të studimeve ose në një program të studimeve profesionale, që përjashtohen nga tarifa vjetore e shkollimit”, ka parashikuar si kategori përfituese edhe kategorinë e studentëve që kanë familjarë me aftësi të kufizuar, të vërtetuar me vendim të KMCAP-së për punë. Ankuesja pretendon se sekretarja Fakultetit të Infermierisë, pranë këtij universiteti, i ka thënë se ajo nuk përfitonte nga parashikimet e kësaj VKM-je, edhe pse ajo ka paraqitur Vërtetim nga Shoqata e Invalidëve të Punës të Shqipërisë, për të vërtetuar paaftësinë fizike të prindërve të saj (Referuar vërtetimit të KMCAP-së nr.1699).

¹ E.C me prindër me aftësi të kufizuar.

Përsa më sipër, ankuesja pretendon se është trajtuar në mënyrë diskriminuese nga ana e sekretarisë së Departamentit të Infermierisë, për shkak të të qenit fëmijë i dy prindërve me aftësi të kufizuara, si dhe kërkon të merren masat për përjashtimin e saj nga tarifat studentore.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri.

Në nenin 1 të ligjit nr. 10 221/2010, parashikohet objekti i këtij ligji, duke u sanksionuar se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë në lidhje me gjininë, racën, ngjyrën, etninë, gjuhën, identitetin gjinor, orientimin seksual, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, shtatzaninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicione gjenetike, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër”.

Neni 7 i LMD-së², në pikën 1 të tij, parashikon se: “ Çdo veprim apo mosveprim i autoriteteve publike ose i personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë apo privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta apo të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë apo grupe personash, përbën diskriminim”.

Bazuar në nenin 32/1/c të ligjit, Komisioneri ka kompetencë për të shqyrtuar shkeljet që i bëhen zbatimit dhe respektimit të parimit të barazisë në lidhje me këtë shkak.

Përsa më lart, referuar nenit 33, të ligjit nr. 10 221/2010, ankesa përmban elementët e kërkuar nga ky ligj.

Në zbatim të parashikimeve ligjore, të përcaktuara në nenet 32 dhe 33, të ligjit nr. 10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi³ ka shqyrtuar çështjen duke ndërmarrë hapat si më poshtë:

1. Me anë të e-mail-it datë 20.02.2018, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi kërkoi nga ankuesja:
 - Kopje të vendimit të Komisionit Mjekësor të Caktimit të Aftësisë për Punë (Vendimi i Kempit), për njërin nga prindërit me aftësi të kufizuar.
 - Kopje të vërtetimit me anë të të cilit provohet se familja trajtohet me ndihmë ekonomike të plotë ose të pjesshme nga ana e Bashkisë Korçë.

² Shkurtesë për ligjin “Për mbrojtjen nga diskriminimi”.

³ Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën KMD.

- Kopje të certifikatës familjare.
 - Informacion rreth kohës kur jeni paraqitur pranë Sekretarisë së Departamentit të Infermierisë, të Universitetit të Korçës.
- Me anë të shkresës së depozituar pranë KMD-së me nr. 269/1 prot., datë 23.02.2018, ankuesja vuri në dispozicion:
- Kopje të vendimit të Komisionit Mjeksor të Caktimit të Aftësisë për Punë (Vendimi i Kempit), për të dy prindërit me aftësi të kufizuar.
 - Kopje të vërtetimit me anë të të cilit provohet se familja nuk trajtohet me ndihmë ekonomike të plotë ose të pjesshme nga ana e Bashkisë Korçë.
 - Kopje të certifikatës familjare.
 - Nuk vuri në dispozicion të KMD-së asnjë informacion rreth kohës kur është paraqitur pranë Sekretarisë së Departamentit të Infermierisë, të Universitetit të Korçës.
2. Me shkresën nr. 269/2 prot, datë 05.03.2018, Komisioneri i kërkoi informacion Universitetit “Fan S. Noli”, Korçë, mbi pretendimin e ngritur nga ankuesja.
- Me shkresën nr.273/1 prot., datë 14.02.2018, Universiteti “Fan S. Noli”, Korçë ka informuar Komisionerin lidhur me pretendimin e subjektit ankues.

Universiteti “Fan S. Noli”, Korçë shprehet se, referuar listave të studentëve që përfituan ose jo përjashtimin nga tarifa vjetore e shkollimit për vitin akademik 2017-2018 nuk rezulton që studentja E. C., të ketë paraqitur dokumentet përkatëse provuese, për përkatësinë në ndonjërin prej kategorive përfituese të përcaktuara në VKM-në përkatëse, për përjashtimin nga tarifa vjetore e shkollimit për vitin akademik 2017-2018 brenda afatit të përcaktuar në lajmërimin e nxjerrë për këtë qëllim. Universiteti shprehet se: *“...afati i fundit për paraqitjen e dokumenteve përkatëse provuese ka qenë data 12.12.2017, të cilën e shtymë deri në datën 29.12.2017. Brenda muajit dhjetor (siç përcakton VKM-ja respektive) me vendim të Bordit Administrativ të Universitetit janë përjashtuar nga tarifa vjetore e shkollimit për vitin akademik 2017-2018 studentët, që në bazë të dokumentacionit vërtetues u përkisnin njëjës prej kategorive të përcaktuara në VKM-në sipërcituar. Përsa i përket studentes E. C., e cila pretendon të ketë paraqitur vërtetim nga Shoqata e Invalidëve të Punës së Shqipërisë për të vërtetuar paaftësinë fizike të prindërve të saj, sqarojmë se studentët që i përkasin kategorisë “Studentët fëmijë të personave/familjes me aftësi të kufizuara, të vërtetuar me vendim të KMCAp-së për punë, familjet e të cilëve trajtohen/përfitojnë nga ligji nr. 9355, datë 10.03.2005 “Për ndihmën dhe shërbimet shoqërore”, të ndryshuar, ndihmë ekonomike të plotë apo të pjesshme nga njësitë e vetëqeverisjes vendore”, duhet të paraqesin brenda datës 29.12.2017 dokumentet e mëposhtme: Vendim i KMCAp-së për punë për familjarin me AK; Vërtetim që familja e studentit trajtohet/përfiton ndihmë ekonomike të plotë apo të pjesshme, nga njësitë e vetëqeverisjes”*

vendore dhe Certifikatë familjare. Pra, për të përfituar sipas kësaj kategorie nuk mjafton vetëm që studenti të jetë fëmijë i personave/familjes me aftësi të kufizuara, të vërtetuar me vendim të KMCAP-së për punë, por duhet gjithashtu që familja e këtij studenti të trajtohet/përfitojë nga ligji nr. 9355, datë 10.03.2005 “Për ndihmën dhe shërbimet shoqërore”, të ndryshuar, ndihmë ekonomike të plotë ose të pjesshme nga njësitë e vetëqeverisjes vendore”.

Për sa mësipër, Universiteti thekson se nga ana e tyre nuk është bërë asnjë lloj diskriminimi, por është vepruar sipas akteve nënligjore në fuqi, pasi mbi 300 studentë, të cilët kanë paraqitur dokumentet përkatëse vërtetuese brenda afatit të përcaktuar përfituan përjashtimin nga tarifa vjetore e shkollimit për vitin akademik 2017-2018, bazuar në VKM-në sipërcituar.

3. Në vijim të procedurës për shqyrtimin e mëtejshëm të ankesës, me datë 13.03.2018⁴, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, realizoi një inspektim pranë ambjenteve të Universitetit “Fan S. Noli”, Korçë.

Referuar procesverbalit të datës 13.03.2018, mbajtur nga inspektorët e KMD-së, pasqyrohet situata si më poshtë cituar: “... Grupi i inspektimit të Komisionerit u paraqit pranë ambjenteve të këtij institucioni dhe u takua me: Specialisten e Sektorit të Prokurimeve, L. K., Sekretaren e Departamentit të Infermierisë, M. H. Nga biseda me zonjat sipërcituar u evidentua fakti se, të gjitha fakultetet kanë publikuar/afishuar me datë 07.11.2017 në ambjentet e tyre njoftimin i cili bënte me dije të gjitha kategoritë përfituese për përjashtimin nga tarifat vjetore të shkollimit për vitin akademik 2017-2018, se brenda datës 12.12.2017 duhet të paraqisnin dokumentacionin përkatës. Pavarësisht këtij fakti, nisur nga qëllimi i mirë, me Vendim të Bordit të Administrimit të UK-së u vendos që afatet për dorëzimin e dokumentacionit të shtyheshin deri me datë 29.12.2017. Sipas M. H., ankuesja nuk është paraqitur asnjëherë pranë Sekretarisë së Departamentit të Infermierisë, për të dorëzuar dokumentacionin përkatës. Vetëm e ëma e ankueses është paraqitur pranë Sekretarisë së Departamentit të Infermierisë, është informuar lidhur me dokumentacionin e kërkuar nga VKM nr. 269, datë 29.03.2017, për përjashtimin nga tarifa studentore. Është paraqitur sërsi në Sekretarinë e Departamentit të Infermierisë dhe është informuar se kishte mungesa në dokumentacion, pasi nuk dispononte vërtetimin që familja trajtohet me ndihmë ekonomike”.

III. Në përfundim të procedurave të shqyrtimit të ankesës dhe bazuar në dokumentacionin e administruar, Komisioneri vëren se:

⁴ Në zbatim të Urdhërit nr.48, datë 06.03.2018, të Komisionerit.

A. Lidhur me pretendimin e ankuesve për trajtim të pabarabartë dhe të disfavorshëm nga Universiteti “Fan S.Noli” Korçë, për shkak të racës.

Ligji “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, neni 1 sipërcituar dhe neni 3/1, parashikojnë se: *“Diskriminim” është çdo dallim, përjashtim, kufizim apo preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim apo pasojë pengesën apo bërjen të pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe me ligjet në fuqi”.*

Nga këqyrja dhe verifikimi i informacioneve dhe dokumentacionit në dosje rezulton se:

- Me shkresën me nr. 2441/1 prot., datë 21.04.2017 Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë i ka komunikuar Universitetit të Korçës, se në zbatim të VKM nr. 269, datë 29.03.2017 për “Përcaktimin e kategorive të individëve që plotësojnë kriteret e pranimit në një program të ciklit të parë të studimeve, në një program të integruar të studimeve ose në një program të studimeve profesionale, që përjashtohen nga tarifa vjetore e shkollimit”, pika ë) *“invalidët e punës dhe fëmijët e tyre”*, dokumentat që duhen pranuar nga fakultetet janë: *Vendim i KMCAp-së për punë për familjarin me AK; Vërtetim që familja e studentit trajtohet/përfiton ndihmë ekonomike të plotë apo të pjesshme, nga njësitë e vetëqeverisjes vendore dhe Certifikatë familjare.* Me shkresat me nr. 345 prot., dhe nr. 346 prot., datë 07.11.2017 Universiteti i Korçës ka nxjerrë Urdhërat me nr. 140, dhe nr. 141, datë 07.11.2017 “Për përjashtimin nga tarifa vjetore e shkollimit të studentëve⁵. Urdhëri përjashton nga tarifat vjetore të shkollimit 12 (dymbëdhjetë) kategori përfituesish, siç specifikohen në të, dhe citon se ata duhet të paraqesin pranë sekretarive mësimore të fakulteteve deri në datën 12.12.2017 dokumentet përkatëse provuese (duke i specifikuar për secilën kategori). Po ashtu, në zbatim të pikës 2, të këtij Urdhëri të gjitha fakultetet e universitetit duhet të nxjerrin lajmërimin përkatës dhe të marrin në dorëzim dokumentet që do të paraqiten pranë tyre nga studentët e interesuar.
- Në zbatim të sa mësipër, me datë 07.11.2017 sekretaritet e Universitetit kanë afishuar njoftimin ku thuhet se: *“...Studentët e ciklit të parë të studimeve, Bachelor të të gjitha viteve që përfitojnë sipas përcaktimeve më sipër, të paraqesin pranë sekretarisë mësimore dokumentet deri me datë 12.12.2017. Për informacion në lidhje me kategoritë*

⁵ Sipas përcaktimit të VKM nr.638, datë 22.07.2015 “Për kuotat e pranimit në institucionet publike të arsimit të lartë në programet e studimit të ciklit të parë, në programet e studimeve jouniversitare profesionale dhe në programet e inegruara të studimeve të ciklit të dytë, me kohë të pplotë, si dhe tarifat e shkollimit për vitin akademik 2015-2016”, i ndryshuar ; dhe VKM nr.269, datë 29.03.2017 “Për përcaktimin e kategorive të individëve që plotësojnë kriteret e pranimit në një program të ciklit të parë të studimeve, në një program të inegruar të studimeve, ose në një program të studimeve profesionale, që përjashtohen nga tarifa vjetore e shkollimit”.

përfituese dhe dokumentet që duhet të paraqisni, mund të drejtoheni pranë sekretarisë nga ora 08 :00 deri në orën 16:00”.

Pra, siç shihet, nga ana e sekretarive të Universitetit Korçë janë marrë të gjitha masat për njoftimin e studentëve lidhur me sa më sipër.

- Me vendimin nr. 28, datë 22.12.2017 “Për përjashtimin nga tarifa vjetore e shkollimit për vitin akademik 2017-2018, të studentëve të vitit të I dhe të II, të ciklit të parë të studimeve Bachelor, të Bordit të Administrimit, të Universitetit të Korçës, rezulton se është miratuar përjashtimi nga tarifrat e shkollimit për 233 studentë, të cilët i përkasin kategorive të ndryshme, sipas përcaktimit të VKM-së specifike.
- Me vendimet nr. 31, dhe nr. 32, datë 29.12.2017 për “Listën shtesë të studentëve që përjashtohen nga tarifa vjetore e shkollimit me vendimin nr. 28, datë 22.12.2017, të Bordit të Administrimit, është miratuar përjashtimi nga tarifrat e shkollimit për 83 studentë në total, të cilët paraqitën dokumentacionin me vonesë, me datë 28.12.2017, dhe për 13 studentë romë dhe ballkano-egjiptianë, specifikisht.

Pra, në total, nga të gjitha kategoritë që parashikon VKM-ja përkatëse, janë përjashtuar nga tarifa vjetore e shkollimit, 316 studentë, nga të cilët 21 rezultojnë të jenë studentë të kategorisë fëmijë të personave/familjes me aftësi të kufizuara.

- Nga ana tjetër, theksojmë gjithashtu faktin se, **subjekti ankues nuk ka sjellë prova me anë të të cilave të vërtetojë faktin se plotëson kriteret për përjashtimin nga tarifa studentore, pasi edhe pse plotëson njërën nga kërkesat e përcaktuara në VKM-në respektive, familja e saj nuk trajtohet me ndihmë ekonomike të plotë apo të pjesshme nga ana e njësive të vetëqeverisjes vendore.**

Neni 7, pika 1, e ligjit “Për mbrojtjen nga diskriminimi” parashikon se: “Çdo veprim ose mosveprim i autoriteteve publike ose i personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash, përbën diskriminim”.

Në këto kushte, referuar nenit 7, pika 1, të ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi, Komisioneri gjykon se ankuesja nuk i është nënshtruar një trajtimi të padrejtë dhe disfavorizues, nga ana e Universitetit të Korçës, sa i takon mospranimit të dokumentacionit të paraqitur pranë sekretarisë respektive, për të qenë përfitues të përjashtimit nga tarifa vjetore e shkollimit për vitin akademik 2017-2018.

B. Shkaku i diskriminimit i pretenduar nga ankuesja.

“Aftësia e kufizuar” është njëri nga shkaqet, për të cilat Ligji nr.10 221, datë 4.2.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, ofron mbrojtje. Në nenin 1 të tij përcaktohet se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë në lidhje me gjininë, racën, ngjyrën, etninë, gjuhën, identitetin gjinor, orientimin seksual, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, shtatzaninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicione gjenetike, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër”.

Lidhur me pretendimin e subjektit ankues për diskriminim për shkak të aftësisë së kufizuar, nga ana e Universitetit “Fan S. Noli”, Korçë, Komisioneri thekson faktin se pavarësisht se ajo i përket kategorisë së studentëve, fëmijë të personave/familjes me aftësi të kufizuara, nuk është vënë në pozita diskriminuese nga ana e Universitetit të Korçës për këtë shkak. Së pari, nuk është ekspozuar ndaj një trajtimi të padrejtë apo disfavorizues, pasi nuk ka paraqitur dokumentacionin e kërkuar në VKM përkatëse dhe të njoftuar përmes afishimit të sekretarive të universitetit.

Universiteti i Korçës ka shtyrë afatin për depozitimin e dokumentacionit provues nga ana e studentëve që mund të ishin pjesë e kategorive të përcaktuara në VKM-në respektive, deri me datë 29.12.2017, pikërisht për t’ju dhënë atyre më shumë mundësi për të qenë pjesë e së drejtës për përjashtim nga tarifa vjetore e shkollimit për vitin akademik 2017-2018. Pra, vetë universiteti ka ndërmarrë këtë iniciativë si hap pozitiv në favor të këtyre kategorive studentësh, ku përfshihet dhe kategoria e studentëve fëmijë të personave/familjes me aftësi të kufizuara.

Në këto kushte, Komisioneri vlerëson se ndodhemi në kushtet e mosdiskriminimit për shkak të racës së subjekteve ankues, nga ana e Universitetit “Fan S.Noli” Korçë.

PËR KËTO ARSYE :

Mbështetur nenet 1, 2, 3, pika 1, neni 4, pika 1, neni 7, pika 1, neni 17, pika 1, germa ç) neni 21, pika 1, nenin 32, pika 1, germa a), nenin 33, pikat 1, 3, 5, 7 e 10 të Ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

- 1. Konstatimin e mosdiskriminimit për shkak të aftësisë së kufizuar, të shtetasës E. C. nga ana e Universitetit “Fan S.Noli” Korçë.**

2. Kundër këtij Vendimi lejohet ankim, brenda afateve ligjore, pranë Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë.

Irma BARAKU

KOMISIONERI

(Shkaku: Aftësi e kufizuar)

(Fusha: Arsim)